

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

Nuuk, 11. august 2014

UKA 2014/46

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Naalackersuisut qallunaat naalagaaffiat suleqatigalugu qimaasunik ukiumut aalajangersimasunik amerlassusilinnik Kalaallit Nunaannukartitsisarlernissaq pillugu FN-imik isumaqatigiissusiornissamut pisussaaffilerneqarnissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasorta, Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut

Nunami maani tupinnaannartumik ima iluatsitsisimatigaagut sorsunnernik pinngortitamilu ajunaarnersuarnik eqqugaasimanata. Naallu nunaqqatitta ilarpassuisa aningaasaqarnerat annikitsumineeraannaagaluartoq, nunarsuarmi sumi tamaani piitsuussutsimut ingasal-luinnartumut sanilliunneqarsinnaangilaq¹.

Inunnik atugarliortoqarnera ullut tamaviisa nutaarsiassatigut appernarsisarparput. Syriami, Palæstinami Ukrainemilu sorsuunnerit aasaq manna tusagassiuutini sammineqaqaat. Pinngortitallu piliaanik ajunaarnersuarnit nunarsuarmi tamarmi angerlarsimaffippassuit sequminneqarput inuillu tuusintilippassuit inuunerinik akeqarlutik. Immaqa taakkunanga eqqaamaneruagut ukiuni kingullerni Haitimi aamma Filippinerit qeqertaanni pisut.

Sorsunnerilli ajunaarnerillu taakku uagut toqqaannartumik sunnertanngilaatigut. Eqqissilluta inuunerput ingerlatiinnarsinnaavarput ernumassuteqaratalu. Akuliuffigisariaqanngilagut, aningaasatigut sakkutooqarnikkulluunniit. Nunarsuarmioqataasutulli isumaqarpunga akuliutinngikkaluarluta allanik periarfissaqartugut. Syriamiut meerartaat allaannaat ajornartorsiutiginnigilaat, tamattali ajornartorsiutigaaqut. Nunarsuatsinnilu eqqissiviilliornerit tamaasa taamatut isigisinnaavagut. Nunarsuarmioqataavugut nunarsuarlu uatsinnut ilaavoq.

Nunarsuarmiut ajornartorsiutaat tamaasa Kalaallit Nunaata aaqqissinnaangilai. Taamaattorli annikitsunnguugaluamik iliuuseqarsinnaavugut ajunngitsuliorusussuserpullu tamatumuuna takutillugu. Annikitsunnguamik iliuuseqarnerusunnaavoq ukiumut qimaasunik amerlanngikkaluamik tiguisarneq. Tamanna ajornartorsiutitaqanngitsoornaviangilaq. Nunatsinnut nunaqqatitsinnillu nutaanik piumasaqaatitaqartussaavoq. Aamma aaqqia-giinnginnernik oqallinnernillu pilersitsisassaaq. Isumaqarpungali allatut iliorsinnaangit-sugut. Inuiaqatigiinnut unammilligassartai ima annertutiginaviangillat aaqinneqar-sinnaassanatik. Toqqissisimanginnerniillu aammalu ersiortitsinernit inuit sorsuffinneersut atugarisaannit annertunerunaviangilluinnarput.

¹ Nunatsinni tunisat ataatsimut nalingat (BNP) aallaavigigaanni Kalaallit Nunaat nunanut allarpassuarnut sanilliukkaanni pitsaanerujussuarmik atugaqarfiuvoq. BNP nunani inuit isertitaqarnermikkut qanoq nikingatigisumik inissisimanerannut uttuutitut atorne-qarsinnaangilaq, taamaakkaluartorli nunanut allanut sanilliulluta inissisimalluarpugut, soorlu nunat makku eqqisisimangiffiusut aammalu ajunaarnersuarnik nalaataqar-fiusartut isigissagaani, tassa Ukraine, Haiti, Filippiinerit, Palæstina Niger-ilu.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Naatsorsuutigineqarpoq suliaq aningaasat akuersissutaareersut iluanni naammassineqar-sinnaassasoq. Qimaasunik tigusinissamut periarfissaqareerpoq nunanut allanut inatsisip §§ 7-a 8-aalu malillugit.

Tamatuma saniatigut aamma apeqqut taanna Inatsisartut Naalakkersuisullu 2000-imili, oqaluuserisassami 64-imi oqaluuserereerpaat, Inatsiseqarnermullu ataatsimiititaliaq isumaliutissiisummik saqqummiussereerluni. Taamaalilluni suliap inatsisilerinermut tunngasortaata ilaa inissinneqareerpoq.

Kinguleruttut tassaapput qallunaat naalagaaffiannik FN-imillu oqaloqateqarnissat aammalu maleruagassat pisariaqartitalu allat suliarinissaat. Siunnersuut akuersissutigineqassappat landskarsip aningaasartuuteqarnerulernissaa naatsorsuutigisariaqarpoq.

Qanorli annertutigissanersut suli nalunarallarpoq qimaasullu qanoq amerlatiginerat taakkunungalu atugassarititaasut qanoq ittuunissaat apeqqutaajumaarput. Soorunami assigiinngissuteqassaaq qimaasut tallimaappata 50-iuppataluunniit.

Taakkuttaarlu pisariaqartitaat aamma assigiinngit-suussapput.

Namminersorlutik inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Soqanngilaq

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Soqassanngilaq landskarsimut sunniutigisassaasa avataatigut.